

GIYİM AKSESUARLARI

MALZEME SEÇİMİ

ÇANTA

Yapım Tekniğine Göre Çanta Çeşitleri

Çantaların yapımında kullanılan ortak teknikler vardır. Bu tekniklere göre çanta yapımında kullanılan malzemeler farklılık göstermektedir. Çantalar iki temel biçimde yapılmaktadır.

* Yumuşak Çantalar

Yapısal özelliklerinden dolayı yumuşak görünümlü çantalardır. Çanta ağızları fermuarlı, fermuarsız, kapaklı, kapaksız veya yapıştırma olarak çalışılabilir. Ağız kısımları büzgülü olanları da vardır. Daha çok günlük olarak kullanılan çanta guruplarındandır. Yüzeyleri yumuşaktır.

* Sert Çantalar

Konuldukları yerde şeklini muhafaza eden sert malzemedен veya içinde sertleştirici kullanılarak yapılmış çantalardır. Çanta ağızları klipsli, kapaklı, fermuarlı olarak çalışılır.

Yüzeyleri serttir. Daha çok deri malzemedен yapılır.

ÇANTA MALZEMELERİ

Çanta Yapımında Kullanılan Ana Malzemeler

Çantalar çeşitli gereçlerden yapılmaktadır. Bu gereçler; deri, kalın keten, goblen, fantezi, sentetik kumaş ya da suni derilerden vb. diğer gereçlerden hazırlanabilir.

Deri Astarlıklar: Koyun, keçi, domuz vb. hayvan derileri çanta astarı olarak kullanılmaktadır.

Kumaş Astarlıklar: Naylon veya polyester(sentetik) kumaşlardan yapılmış dokuma veya örgüler çanta astarlamada kullanılırlar. Bunların yanında kumaş tela ve ince kumaşlar da çanta astarı olarak kullanılan malzemelerdendir.

ÇANTA MALZEMELERİ

Yardımcı Malzemeler

Çanta yapımında ana malzeme kadar çantayı tamamlayan yardımcı malzemelere de ihtiyaç duyulur. Yardımcı malzemeler çantanın kumaşına, modeline uygun seçilmelidir.

1. Metal Aksesuarlar

Metal parçalar dayanıklı olacak şekilde kaplanmış fonksiyonlarına uygun büyüklük ve dayanımda olmalıdır.

2. Tokalar: Metal, plastik, kemik gibi malzemelerden değişik boy ve şekillerde üretilen kapatma malzemesidir.

3. Kapatma klipsleri: Yaylı kapama klipsleri veya tokalar alt metal plakalarla takılır. Plastik olanları da vardır. Çantayı açıp kapatmada kullanılır. Çantanın model özelliğine göre değişik şekilleri vardır.

4. Bağlantı Halkaları: D harfi, yuvarlak, dikdörtgen veya üçgen şeklinde olanları vardır. Çanta saplarını tutturmada yardımcı bir gereçtir. Çantanın modeline göre deri, tahta, metal, vb. malzemeler kullanılabilir. Çantada bağlantı amaçlı kullanılır.

ÇANTA MALZEMELERİ

Çanta Yardımcı Malzemeleri

5. Çıtçıt (Fermejuplar): Birbirlerine geçecek şekilde imal edilen biri çıkıntılı, diğeri oyuk iki parçadan oluşan kapama malzemesidir. Bunlar genellikle nikel, pirinç veya emaye kaplı metalden yapılır.

6. Fermuarlar: Çantayı tutturmak ve açıp kapamak için en sağlam ve güvenli yoldur. Uzunlukları 10 cm ile 75 cm arasında değişir. Çantanın rengine uygun fermuarlar mevcuttur. Çantanın rahat açılıp kapanması için kullanımı vazgeçilmez olan fermuarlar, çantanın en önemli yardımcı malzemesidir.

7. Çanta Sertleştirme Malzemeleri: Çantaya yumuşaklık ve sertliği vermede kullanılan yardımcı malzemelerdir. Yumuşak görüntü için sünger, pazen, tela, elyaf gibi malzemeler kullanılır. Sert görüntü için sünger, matbaa kartonu ve mukavva kullanılır.

ÇANTA MALZEMELERİ

Çanta Süsleme Malzemeleri

Piyasada çeşitli isimlerde pek çok malzeme bulunur. Malzemeleri seçmek için çantanın nerede kullanılacağını bilmek gerekir. Bu bilgilere sahip olduktan sonra araştırılarak değişik malzemeler temin edilebilir.

Çantanın kumaş ve model özelliğine göre çeşitli fisto, dantel, oyalar, hazır aplikeler, kurdele, kordon, metal gereçler kullanılabilir.

Çanta süslemesinde metal gereçlerin yanı sıra çeşitli taşlı tokalar, pul-boncuklar halkalar ve zincirler kullanılan süsleme gereçlerindedir.

ŞAPKA MALZEMELERİ

Şapka yapımında diğer ürünlerde olduğu gibi ana, yardımcı ve süsleme amaçlı malzemeler kullanılmaktadır.

Şapka Yapımında Kullanılan Ana Malzemeler

Kumaşlar

Şapka yapımında kullanılan kumaşlar çeşitlilik gösterir. Kumaşların dış yüzeyleri düzgün bir dokuda olmalıdır. Günümüz modasına uygun şapka kumaşlarına bakıldığında; tül, kürk, keçe, örgü, tüy ve deri gibi dokumaların kullanıldığını görmekteyiz. Bunun yanında keten, pamuklu kumaş, saten, polar vb. kumaşlar da şapka yapımında kullanılmaktadırlar.

Deriler

Büyük ve küçükbaş hayvan derileri çantanın kullanım yeri, amacı ve ebatlarına göre kullanılmaktadır.

Diğer gereçler

Hasır, rafya gibi doğal ya da sentetik gereçlerden hatta yangın, savaş vb. durumlarda koruyucu miğfer olarak metallere bile şapka yapılabilir.

ŞAPKA MALZEMELERİ

Şapka Yapımında Kullanılan Yardımcı Malzemeler

Şapka yapımında ana malzeme kadar şapkayı tamamlayan ve şekil veren yardımcı malzemelerde önemlidir. Bu malzemeler şunlardır.

Astarlık Kumaşlar

Şapkanın model özelliğine uygun astar kumaş seçilmelidir. Ancak model özelliği ve kullanılan ana malzemenin özelliğinden dolayı astar kullanılmayabilir. Örneğin; örgü(triko) ve metal şapkalarda astar kullanılmaz. Naylon veya polyester (sentetik) kumaşlardan yapılmış dokumalar ve kapitone kumaşlar astarlamada kullanılır. Bunların yanında kumaş tela veya şapkanın ana rengine uygun ince kumaşları da astarlama için kullanabiliriz.

Sertleştirme Malzemeleri: Şapkanın modeline göre değişen plastik yardımcı malzemedir. Tarlatan, tela, elyaf ve sert duruş sağlayan kumaşlar şapkanın özellikle kenar bölümünde net duruş sağlamak için kullanılır.

Lastik, Tel: Şapkanın modeline göre kullanılan yardımcı malzemelerdir. Şapkanın başta düşmeden durması ve kenarların hem şekil alması hem de şeklini koruması için kullanılır.

ŞAPKA MALZEMELERİ

Şapka Yapımında Kullanılan Süsleme Malzemeleri

Şapkayı süslemek için seçeceğimiz malzemeleri almadan önce şapkanın nerede kullanılacağı bilinmelidir. Süsleme; şapkadaki ek yerlerini kapatmak, giyimle bir uyum yaratmak ya da hoş bir görünüm sağlamak için yapılır.

Şapka süslemede; dantel, tül, sutaşı, kurdele, aplikeler, tüyler, yapma çiçekler, püsküller, saçaklar, pon ponlar, pul, boncuk, arma metal parçalar vb. malzemeler kullanılır.

ŞAPKA MALZEMELERİ

Şapka Malzemesi Seçiminde Dikkat Edilecek Noktalar

- * Birlikte giyileceği kıyafete uygun olmalıdır.
- * Kişinin yüz şekline ve yaşına uygun olmalıdır.
- * Giyileceđi yere uygun olmalıdır.
- * Kullanılacak malzemenin dayanıklı ve kullanışlı olmasına dikkat edilmelidir.
- * Kullanılacak mevsime uygun olmalıdır.
- * Günün modasına uygun olmalıdır.

.

AYAKKABI MALZEMELERİ

Ayakkabı saya ve taban olarak iki temel unsurdan oluşmaktadır. Saya ayakkabının üst kısmı, taban ise zemine değen bölümüdür. Ayakkabı yapımında bir çok malzeme kullanılmaktadır.

Bu malzemeler; ana malzemeler, yardımcı malzemeler ve süsleme malzemeleri olarak gruplandırılabilir.

Ana malzemeler: Ayakkabının asıl malzemeleri olup, sayanın yapıldığı deri, kumaş, taban ökçe vb. dir.

Yardımcı malzemeler: Ayakkabının yapımında asıl malzemelerle birlikte kullanılırlar. Takviye bantları, tela, çivi, yapıştırıcı, fort ve bombe gibi malzemelerdir.

Süs malzemeleri: Tokalar, metal, kemik veya plastikten yapılmış çeşitli şekillerde geometrik formlar, armalar, boncuk, taş vb. malzemelerdir.

AYAKKABI MALZEMELERİ

Taban ve Ökçe

KEMER MALZEMELERİ

Aksesuarlar arasında kemerler önemli bir yer aksesuardır. Bele dolayarak toka, çıt çıt vb. birleştirici gereçlerle tutturulan kumaş, deri, metal, ipler vb. Malzemelerden yapılmaktadır. Sıklıkla kullanılan, giysilerin ayrılmaz bir parçası olan kemer yapımında bir çok malzeme kullanılır.

Kemer, giysilere bağlı olarak aynı gereçten yapılmış olabileceği gibi, giysilerden bağımsız olarak aksesuar amacı ile de kullanılabilir. Kemer yapımında kullanılan malzemeler ve kemer modelleri diğer ürünlerde olduğu gibi moda göre değişiklik göstermektedir. Kemer yapımında belli başlı malzemeler olarak,

- * Deri ve kumaşlar

- * İpler

- *Metal

- *Toka, kemer uç metali ve halkalar

- *Boya ve parlaticılar kullanılmaktadır. Ayrıca iç kısımda sertleştirmek için tela ile çeşitli süsleme (deniz kabukları, boncuk, arma vb.) malzemeleri kullanılmaktadır.

TAKI MALZEMELERİ

Takı yapımında seçilen modele bağlı olarak birçok malzeme kullanılmaktadır.

- * Hazır gereçler (kurdela, şerit ve kordonlar, oya ve danteller, biçimlendirilmiş metaller, misina ve ipler, zincirler)
- * Metal tel ve biçimlendirilmiş parçalar
- * Kumaş, keçe ve dokumalar
- * İplikler
- * Deri
- * Taş
- * Doğadan elde edilen gereçler (meyve tohum, lif vb.)

Ayrıca tutturucu klipsler, yapıştırıcı, parlatici gibi yardımcı malzemeler de kullanılmaktadır.

KAYNAKLAR

Millî Eğitim Bakanlığı MEGEP (2007). Giyim Üretim Teknolojisi, Çanta, Ankara.

Millî Eğitim Bakanlığı MEGEP (2006). Giyim Üretim Teknolojisi, Şapka, Ankara.

Millî Eğitim Bakanlığı MEGEP (2007). Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi, Yardımcı Malzeme Testi, Ankara.

Somçağ, H. (2002). Giyim Aksesuarları Dersi Yayınlanmamış Ders Notları. Ankara.

Somçağ, H. (2005). Ayakkabı Endüstrisi Dersi Yayınlanmamış Ders Notları. Ankara.

<http://www.emintaban.com/index.html>